ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ НОМИДАН ХАЛ ҚИЛУВ ҚАРОРИ

Гулистон шахар

2024 йил 19 декабрь

Гулистон туманлараро иқтисодий судининг судьяси Б.Махмудов раислигида, Ж.Эгамованинг котибалигида, аризачи Sirdaryo viloyati soliq boshqarmasiнинг жавобгар "OSOISH XAMKOR KURILISH" XUSUSIY KORXONАнинг банкдаги ҳисобварақлари бўйича операцияларини ўн кундан кўп муддатга тўхтатиб туриш тўғрисидаги аризаси асосида қўзғатилган иқтисодий ишни аризачи вакили — Б.А.Худайбердиев (2024 йил 1 августдаги 34-30958-сонли ишончнома асосида) иштирокида, Сирдарё вилоят солиқ бошқармаси маъмурий биносида, очиқ сайёр суд мажлисида кўриб чиқиб, қуйидагиларни

АНИКЛАДИ:

Sirdaryo viloyati soliq boshqarmasi(кейинги ўринларда - аризачи) судга ариза билан мурожаат қилиб, "OSOISH XAMKOR KURILISH" XUSUSIY KORXONA (кейинги ўринларда - жавобгар)нинг банкдаги хисобварақлари бўйича операцияларни ўн кундан кўп муддатга тўхтатиб туришни сўраган.

Ишни кўриш вақти ва жойи ҳақида тегишли тартибда ҳабардор қилинган (электрон манзилига юборилган) жавобгар суд мажлисига келмади ва вакил(лар)и иштирокини таъминламади. Бундай ҳолатда суд, Ўзбекистон Республикасининг Иқтисодий процессуал кодекси (кейинги ўринларда - ИПК) 128, 220-моддаси талабларига мувофиқ ишдаги мавжуд ҳужжатлар низони мазмунан тўғри ҳал қилиш учун етарли деб ҳисоблаб, ишни жавобгар вакил(лар)и иштирокисиз кўришни лозим топади.

Суд мажлисида иштирок этган аризачи вакили суд мажлиси кунига кадар жавобгар томонидан солик хисоботи такдим этилганлигини билдириб, конуний карор кабул килишни сўради.

Суд, аризачи вакилининг тушунтиришларини тинглаб, ишдаги мавжуд ва суд муҳокамаси жараёнида тақдим этилган ҳужжатларни ўрганиб чиқиб, қуйидаги асосларга кўра аризачининг аризасини қаноатлантиришни рад қилишни лозим топади.

Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодекси (бундан буён матнда СК деб юритилади) 111-моддаси учинчи қисмига кўра, юридик шахслар ва якка тартибдаги тадбиркорларнинг банкдаги ҳисобварақлари бўйича операцияларни тўхтатиб туриш солиқ органи томонидан мазкур солиқ тўловчиларнинг (солиқ агентларининг) солиқ мажбуриятлари бажарилишини таъминлаш учун қуйидаги ҳолларда қўлланилиши мумкин:

- 1) ушбу солиқ тўловчи (солиқ агенти) томонидан солиқ органига молиявий ва (ёки) солиқ хисоботи бундай хисоботни такдим этишнинг белгиланган муддати тугаганидан кейин ўн кун ичида такдим этилмаганда;
- 2) солиқ тўловчи (солиқ агенти) томонидан солиқ органининг камерал солиқ текшируви натижалари бўйича талабномасига тушунтиришлар ва (ёки) тузатишлар белгиланган муддатда такдим этилмаганда, шунингдек солиқ тўловчи томонидан солиқ органи талаб қилган ҳужжатлар тақдим этилмаганда;
- 3) солиқ текширувини ўтказаётган солиқ органларининг мансабдор шахсларини кўрсатилган худудга ёки бинога (бундан турар жойлар мустасно) киришига тўскинлик килишда. Солик органи мансабдор шахсининг киришига тўскинлик килиниши унинг ўзи ва текширилаётган шахс томонидан имзоланадиган далолатнома билан расмийлаштирилади. Бундай далолатнома асосида солик органи банкдаги хисобвараклар бўйича операцияларни тўхтатиб туради;
- 4) солиқ тўловчининг (солиқ агентининг) ўзи кўрсатган манзилда йўклигида.

Солиқ тўловчининг (солиқ агентининг) банкдаги ҳисобварақ бўйича операцияларнинг тўхтатиб турилиши банклар томонидан солиқ тўловчининг (солиқ агентининг) барча ҳисобварақлари бўйича барча чиқим операциялари тўхтатиб турилишини англатади.

Солиқ тўловчининг (солиқ агентининг) банкдаги ҳисобварақ бўйича операцияларнинг тўхтатиб турилиши фуқаролик қонунчилигига мувофик биринчи навбатда кўрсатилган тўловларга, шунингдек қонунчиликка мувофик ундирувга йўл кўйилмайдиган банклардаги ҳисобварақларга татбик этилмайди.

ИПКнинг 217-моддасига биноан суд банклардаги ҳисобварақлар бўйича операцияларни тўхтатиб қўйиш билан боғлиқ ҳуқуқий таъсир чораларини қўллаш ваколатига эга.

Иш хужжатларидан аникланишича, жавобгар томонидан солик хисоботини белгиланган муддатда солик органига такдим килмаган. Шунингдек, аризачи томонидан жавобгарнинг шахсий кабинетига солик хисоботини солик органига такдим килиш учун юборилган хабарномаси жавобгар томонидан окибатсиз колдирилган. Ушбу холатлар аризачи томонидан жавобгарга юборилган хабарнома ва бошка хужжатлар билан ўз тасдиғини топади.

СКнинг 273-моддаси биринчи қисмига кўра, солиқ тўловчилар, агар ушбу бобда бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, солиқ ҳисоботини ўзлари солиқ ҳисобида турган жойдаги солиқ органларига ўтган солиқ давридан кейинги ойнинг йигирманчи кунидан кечиктирилмаган муддатда тақдим этишлари шарт.

СКнинг 212-моддаси учинчи қисмига биноан юридик шахснинг солиқ тўғрисидаги қонунчиликни бузганлиги учун жавобгарликка тортилишига мазкур ҳуқуқбузарлик содир этилганлиги факти солиқ органининг кучга кирган қарорида аниқланганлиги асос бўлади.

Жавобгар томонидан солиқ ҳисоботи белгиланган муддатда тақдим этилмаганлиги сабабли аризачининг жавобгарни банклардаги ҳисобварақлари бўйича операцияларини тўхтатиб туриш тўғрисида қарори қабул қилиниб, жавобгарнинг банклардаги барча ҳисобварақлари бўйича барча чиқим операциялари ўн кунга тўхтатилган.

Шундай бўлсада жавобгар солиқ хисоботини тақдим этиш чораларини кўрмаган.

Шу сабабли аризачи судга ариза билан мурожаат қилиб, солиқ ҳисоботини белгиланган муддатда тақдим этмаганлиги сабабли жавобгарнинг банклардаги ҳисобварақлари бўйича операцияларни ўн кундан кўп муддатга тўхтатиб қўйишни сўраган.

Бироқ жавобгар томонидан солиқ ҳисоботи аризачи судга ариза тақдим қилгандан сўнг солиқ органига топширилган, шу сабабли суд, аризачининг талабини асоссиз деб ҳисоблаб, аризачини аризасини қаноатлантиришни рад қилишни лозим топади.

ИПКнинг 118-моддаси биринчи қисмига асосан суд харажатлари ишда иштирок этувчи шахсларнинг қаноатлантирилган даъво талаблари микдорига мутаносиб равишда уларнинг зиммасига юклатилади.

Бироқ, Ўзбекистон Республикасининг "Давлат божи тўғрисида"ги Қонуни 9-моддаси биринчи қисми 19-бандига биноан аризачи ва жавобгар - хуқуқий таъсир чораларини қўллаш тўғрисидаги ишлар бўйича давлат божи тўловидан озод этилганлиги ҳамда иш электрон шаклда шаклланганлигини инобатга олиб суд, давлат божи ва почта харажатини ундирувсиз қолдиришни лозим топади.

Бинобарин, Ўзбекистон Республикасининг Иқтисодий процессуал кодекси 66, 68, 118, 170, 176-179, 220-222-моддаларини қўллаб, суд

ҚАРОР ҚИЛДИ:

Аризачи Sirdaryo viloyati soliq boshqarmasiнинг аризаси қаноатлантириш рад этилсин.

Давлат божи ва почта харажати ундирувсиз қолдирилсин.

Хал қилув қарори устидан ўн кунлик муддат ичида шу суд орқали Сирдарё вилоят судининг иктисодий ишлар бўйича судлов ҳайъатига апелляция тартибида шикоят қилиш (протест келтириш) мумкин.

Судья Б.Махмудов

